

30 April 2026

GESAMENTLIKE MEDIAVERKLARING

AgriSA en Agbiz verwelkom uitgebreide verligting van brandstofheffings en waarsku oor toenemende risiko's vir winter- en somergewasproduksie

AgriSA en Agbiz verwelkom die regering se besluit om die tydelike brandstofheffingsverligtings-maatreëls tot Mei en Junie 2026 uit te brei en te faseer. Die ingryping bied belangrike korttermyn-kosteverligting aan boere en verbruikers te midde van volgehoue wêreldwye olieprysvolatiliteit.

Beide organisasies waarsku egter dat die verligting, hoewel nodig, nie die dieper strukturele druk wat die landbousektor in die gesig staar, ten volle teenwerk nie, veral brandstofbeskikbaarheid, stygende insetkoste en die hernude styging in wêreldwye oliepryse wat verband hou met die voortgesette Midde-Ooste-konflik.

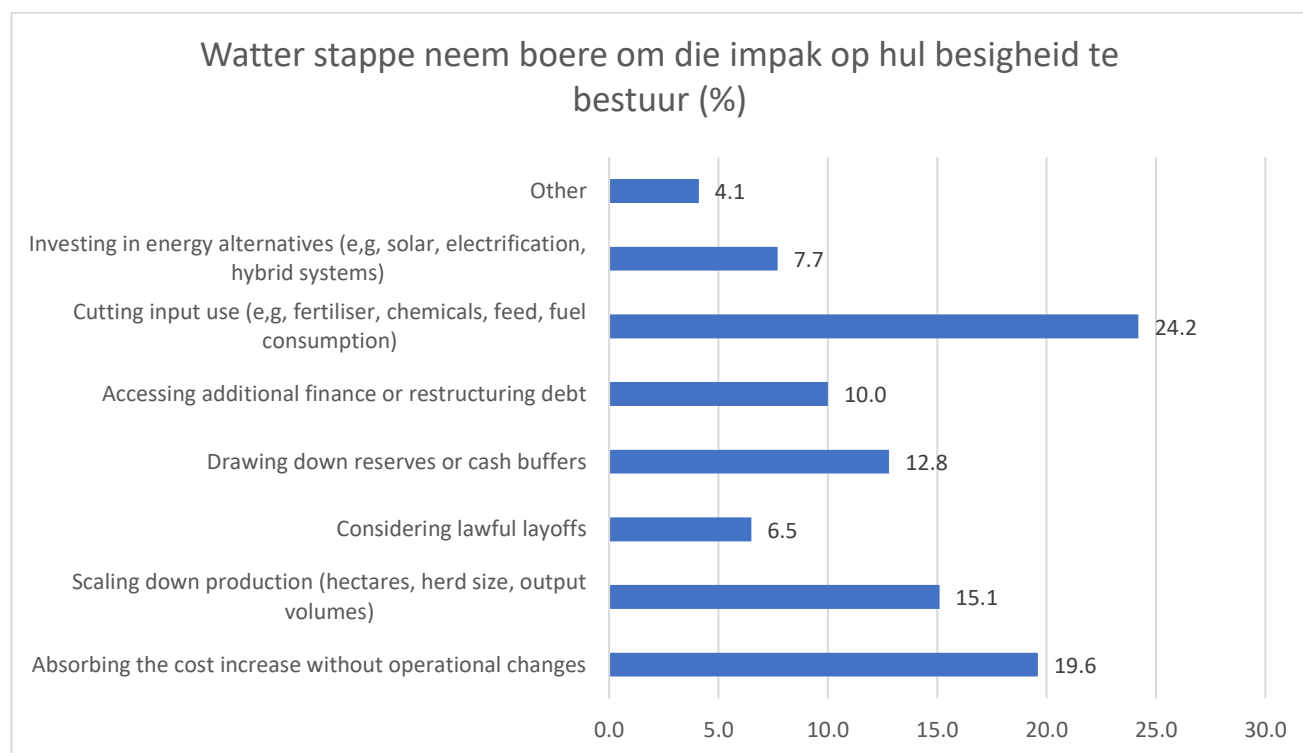
Alhoewel die heffingsvermindering tydelike verligting bied, dui onlangse gesamentlike opnames van boere en brandstofverspreiders daarop dat die sektor se primêre bekommernis steeds prys, betroubaarheid van brandstofvoorsiening en die kumulatiewe koste-las van insette bly. Verslae uit die voorsieningsketting dui op voortdurende ontwrigtings, insluitend vertraagde afleverings, toewysingsbeperkings, en in sommige gevalle slegs 'n fraksie van normale volumes wat voorsien word. Boere ontvang ooreenkomstig gedeeltelike afleverings of ervaar vertragsings tydens kritieke bedryfsperiodes.

Hierdie uitdagings word vererger deur hoër kunsmiskoste, swakker kommoditeitspryse en onseker weerstoestande, wat verdere druk op plaasvlak winsgewendheid plaas.

Die tydsberekening van hierdie druk is veral kommerwekkend. Suid-Afrika is middenin sy wintergewasseisoen, met plantwerk wat oor sleutelproduksiegebiede vorder. Huidige data dui reeds op 'n waarskynlike inkrimping in koringplantings vir die 2026/27-seisoen, wat na verwagting met sowat 6% sal daal tot die laagste vlak in 12 jaar. Dit weerspieël die gekombineerde effek van laer wêreldpryse, stygende insetkoste en verhoogde produksie onsekerheid. Vertragsings in planttyd as gevolg van brandstofbeperkings, of verminderde insettoepassing, kan verder druk op opbrengste en algehele produksie plaas.

Met die oog op die toekoms waarsku AgriSA en Agbiz dat voortgesette brandstofvoorsienings-versteurings en koste-volatiliteit, nou versterk deur hoër wêreldwye oliepryse, 'n materiële risiko vir die someroesseisoen van 2026/27 inhou. Dit is ten spyte van 'n sterk huidige vooruitsig, met Suid-Afrika wat verwag word om 'n rekord van 20,8 miljoen ton graan en oliesaad in die 2025/26-seisoen te oes. Alhoewel dit korttermynstabiliteit vir voedselvoorsiening en pryse bied, behoort dit nie die groeiende risiko's vir toekomstige produksiesiklusse te verberg nie.

Diesel bly 'n nie-diskresionêre inset oor alle boerderystelsels, wat plant, besproeiing, oes en logistiek aandryf. As sodanig het voorsieningsontwrigtings en hernude prysstygings onmiddellike en saamgestelde effekte op landbouproduksie. Opnamebewyse toon dat boere reeds hul bedrywighede aanpas deur produksie af te skaal, insetgebruik te verminder, finansiële reserves te onttrek en alternatiewe energie-oplossings te ondersoek, duidelike aanwysers van 'n sektor onder toenemende druk.

AgriSA en Agbiz beklemtoon dat die stabilisering van landbou 'n gekoördineerde reaksie sal verg wat beide brandstofprys en voorsieningsbetroubaarheid aanspreek. Dit sluit in om konsekwente beskikbaarheid van brandstof aan landbougebiede te verseker, deursigtigheid oor voorsieningstoestande te verbeter, en logistieke knelpunte in die verspreidingstelsel aan te spreek. Die organisasies verwelkom ook die voortgesette hersiening van die brandstofprysformule en beklemtoon die belangrikheid daarvan om landbouproduksierealiteite in toekomstige regulatoriese raamwerke in te sluit.

AgriSA en Agbiz bly daartoe verbind om saam met regerings- en bedryfsbelanghebbendes te werk om te verseker dat Suid-Afrika se landbousektor veerkragtig, produktief en in staat bly om beide voedselveiligheid en ekonomiese groei te ondersteun.

Navrae

Theo Boshoff
 Agbiz HUB
 Theo@agbiz.co.za
 +27 76 951 4269

Jolanda Andrag
 AgriSA COO
 jolanda@agrisa.org.za
 +27 82 457 9937